

**Yrityksen
digitalous**

eKuitit

Yrityksen digitalous -hankkeen loppuraportin liite 9

Sisällys

Käytetyt lyhenteet ja käsitteet	4
1 Johdanto.....	5
2 Tilanne ja haasteet lähtötilassa.....	5
2.1 eKuittien vastaanottovalmiudet	5
2.2 eKuittien lähettämismvalmiudet	6
3 Saavutetut tuotokset.....	6
3.1 Kaikista organisaatioiden välisistä kansallisista kuiteista 20 % on rakenteisia kuitteja vuoden 2023 loppuun mennessä	7
3.1.1 Tuotoksen kuvaus	7
3.1.2 Miten tuotos saavutettiin	7
3.1.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	9
3.2 Vaaditaan eKuittia valtion kilpailutusten yhteydessä ja luodaan eKuitin liikuttamiseen yhteen toimiva verkosto	10
3.2.1 Tuotoksen kuvaus	10
3.2.2 Miten tuotos saavutettiin	10
3.2.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	10
3.3 Laaditaan sääntökirja eKuittien välittämiseen myyjältä ostajalle	10
3.3.1 Tuotoksen kuvaus	10
3.3.2 Miten tuotos saavutettiin	11
3.3.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	11
3.4 Edistetään kehitystä, jossa valtio ottaa vastaan vain eKuitin myyjänä olevilta yrityksiltä (vuodesta 2025 alkaen)	12
3.4.1 Tuotoksen kuvaus	12
3.4.2 Miten tuotos saavutettiin	12
3.4.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	13
3.5 Edistetään pitkän aikavälin tavoitteina informaation ja ohjeistuksen kautta, että valtiolla ja kunnilla on kyvykkyyys tarjota eKuittia vuoden 2025 loppuun mennessä	13
3.5.1 Tuotoksen kuvaus	13
3.5.2 Miten tuotos saavutettiin	13
3.5.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	14
3.6 Varmistetaan mahdollisimman pitkälle, että Suomen eKuitin tietosisällön tavoitteet saadaan CENin (European Committee of Standardization) eKuitti-standardiin	14
3.6.1 Tuotoksen kuvaus	14
3.6.2 Miten tuotos saavutettiin	14
3.6.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	14
3.7 Pilotoidaan NSG-tavoitteen mukaisesti rajat ylittävää eKuittien käyttöä vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoite edellyttää kuitenkin toimivan verkoston luomista.....	14
3.7.1 Tuotoksen kuvaus	14
3.7.2 Miten tuotos saavutettiin	15
3.7.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään	15

3.8	Varmistetaan pienyrityksille tarkoitettujen palveluiden saatavuus, jotta pienyritykset ottaisivat eKuitit käyttöön	15
3.8.1	Tuotoksen kuvaus	15
3.8.2	Miten tuotos saavutettiin	15
3.8.3	Miten ja mihin tuotosta käytetään	16
3.9	Selvitetään eOsoitteiston perustamisen edellytykset ja jatkokehitys, mikäli selvityksen perusteella havaitaan tarve	16
3.9.1	Tuotoksen kuvaus	16
3.9.2	Miten tuotos saavutettiin	17
3.9.3	Miten ja mihin tuotosta käytetään	17
4	Kokeilut.....	17
4.1	eKuittien tarjoaminen kirjanpitoyksikön asiakaspalvelussa	18
4.2	eKuittien ja korttilaskun yhdistäminen ostolaskujen käsittelyyn	19
4.3	eKuittien tietosisällön hyödyntäminen Tilastokeskuksen tilastotuotannossa.....	20
4.4	eKuittien QR -koodikokeilu.....	21
5	Tuotosten hyödyt ja vaikutukset.....	21
6	Suosituksset tuotosten jatkokehityksestä.....	22
7	Yhteenveto ja arviointi tuotoksista.....	24
8	Liitteet.....	25

Käytetyt lyhenteet ja käsitteet

Lyhenne	Lyhenteen kuvaus
CEN	Yksityinen voittoa tavoittelematon järjestö, jonka päätehtävänä on edistää eurooppalaista standardisointia.
SFS	Suomalainen standardisoinnin keskusjärjestö on jäsenenä kansainvälisessä standardisoimisjärjestössä ISOssa ja eurooppalaisessa standardisoimisjärjestössä CENissä.
NSG&B	Nordic Smart Government and Business on pohjoismaisten kaupparekisterien hanke, jossa edistetään taloustiedon automatisointia ja hyödyntämistä yritysten kesken ja yrityksiltä viranomaisille.
Käsitteitä	Määritelmä
eKuitti	eKuitti on sähköinen, standardisoitu ja rakenteisessa (eli koneluettavassa) muodossa oleva kuitti. eKuitti voidaan siirtää rakenteisessa muodossa eri ohjelmien välillä.
eKuittiratkaisu	Toteutus, jolla kyseinen toimija toimittaa eKuitteja.
eKuitti-operaattori	Välittää eKuitit nelikulmamallissa myyjältä ostajan eKuitti-operaattorille. Omien asiakkaiden osalta rekisterinpitäjä, jos tarjoaa eKuitti-palvelua. Suomessa mm. ReceiptHero Oy ja Storebox by Nets A/S.
eOsoite	Osoite, jonne kuittidata välitetään.
Finvoice	Suomalaisten pankkien yhteistyössä kehittämä ja ylläpitämä verkkolaskuformaatti, Finanssiala ry:n julkaisemaan standardiin perustuva verkkolaskujen ja muiden sähköisten sanomien muoto-, kuvaus- ja esitystapa.
Verkkolaskuoperaattori	Sähköisen laskun välittäjä, esim. Posti Messaging Oy.

1 Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti Yrityksen digitalous -hankkeen ajalle 15.6.2021–31.12.2024. Hanke sisältyi Suomen kestäväen kasvun ohjelmaan ja oli osa elpymisvälineestä rahoitettavaa hankekokonaisuutta. Yrityksen digitalous -hankkeessa Valtiokonttori vastasi sähköisiin liiketoiminta-asiakirjoihin eli verkkolaskuihin, hankintasanomiin sekä eKuitteihin liittyvistä tehtävistä.

Yrityksen digitalous -hankkeessa eKuitin osa-alue keskittyi edistämään eKuittia yritysten ja organisaatioiden välillä. Tällä hetkellä kuitit käsitellään kirjanpidossa paperitositteiden tapaan manuaalisesti. Sähköisesti käsiteltävä rakenteinen eKuitti mahdollistaa taloushallinnossa eKuitin tietosisällön käsittelyn automaattisesti ja osaltaan edistää taloushallinnon automatisointia. Hankkeessa yrityksen kuluttajille antamia kuluttajakuitteja ei käsitelty.

eKuitin osalta hankkeessa asetettiin yhteensä yhdeksän tavoitetta, joista kaikki saavutettiin.

2 Tilanne ja haasteet lähtötilassa

Suomessa eKuitin kehittäminen on aloitettu jo ennen Yrityksen digitalous -hankkeen käynnistymistä. Taloushallintoliitto ja liikenne- ja viestintäministeriö käynnistivät yhdessä vuonna 2016 TALTIO-hankkeen, jonka tavoitteena oli luoda standardi taloushallinnon transaktioille ja lopettaa taloushallinnon tiedon kuljettaminen paperilla tai pdf-muodossa kokonaan. Hankkeessa aloitettiin eKuitin määrittely, jota jatkettiin Teknologiateollisuuden RTECO-hankkeessa. RTECO-hankkeessa kuvattiin tulevan eKuitin välittämisenä olevat toimijat, niiden vastuut ja velvollisuudet. Lisäksi määriteltiin eKuitin tietosisältökuvaus, joka esitettiin pankkien ylläpitämällä Finvoice-verkkolaskukuvauksen mukaisella sanomalla. Edelleen selvitettiin, miten rakenteinen kuittitieto voidaan välittää taloushallinnon järjestelmään käsiteltäväksi sekä erilaiset mallit eOsoitteen rekisteröintiin.

RTECO hanke päättyi kesäkuussa 2019. RTECO-hankkeessa ei ehditty tekemään toteutuksia eikä muodostamaan eKuitin välittämisenä tarvittavaa ekosysteemiä.

RTECO-hankkeen päätyttyä eKuitti-toimijoiden toivottiin jatkavan kehitystyötään, mutta käytännössä kehitystyö jäi polkemaan paikallaan, eikä eKuitteja ole juuri liikkunut eKuitti-infrassa. eKuitin osalta aktivoitumista sekä kehittämisen että volyymikasvun osalta on tapahtunut vasta Yrityksen digitalous -hankkeen otettua eKuitin yhdeksi kehityskohteeksi.

eKuitin edistämistä on hidastanut myös se, että eKuittia vastaanottavat järjestelmät, kuten matka- ja kuluhallintajärjestelmät, eivät välttämättä mahdollista eKuitin hyödyntämistä. Ohjelmistoissa on useimmiten tarjolla vain pdf-kuitin liittäminen tai skannaus- tai valokuvaustoiminto kuitin liittämiseksi järjestelmään.

2.1 eKuittien vastaanottovalmiudet

Visman M2-matka- ja kuluhallintajärjestelmässä, joka on käytössä muun muassa valtiolla, oli valmius vuodesta 2021 vastaanottaa eKuitti-operaattori ReceiptHeron Oy:n kautta rakenteisia eKuitteja. Valtiolle toteutettu eKuittien vastaanottovalmius oli Vismalla ensimmäinen tuotannossa oleva ratkaisu eKuittien osalta.

Useat tilitoimistojen käyttämät matka- ja kuluhallintajärjestelmät ovat toteuttaneet kuitin valokuvauksen/skannauksen omaan palveluvalikoimaan, ja tätä palvelua

käytetään laajasti. eKuitin vastaanottovalmiuksia on vähemmän tuotannossa. Taloushallintoliiton jäsenilleen tekemän tutkimuksen mukaan yli 90 % tilitoimistoista tarjoaa kuittien skannauspalvelua.

2.2 eKuittien lähettämismallit

Hankkeen alkuvaiheessa kassajärjestelmien kyvykkyys tarjota eKuitteja oli alhainen, vaikka eKuitti-operaattorit olivat osallistuneet varsin laajasti asiakkaittensa eKuitin lähettämismallien luomiseen. Myyjäyritykset eivät olleet kokeneet, että eKuiteille olisi kysyntää, eivätkä näin ollen olleet vaatineet tai toteuttaneet eKuitti-toiminnallisuutta käytössään oleviin kassajärjestelmiin.

Myös korona on vaikuttanut eKuittien laajan käyttöönoton hitauteen. Vähittäiskaupan keskusliikkeitä kontaktoitiin hankkeen alussa ja kerrottiin myös valtion toiveesta vastaanottaa vain eKuitteja vuoden 2025 alusta. Vähittäiskaupan keskusliikkeiden tekeminen hankkeen alkuvaiheessa painottui toiminnan huoltovarmuuteen, ja aikaa eKuitin välittämistä koskeville toimenpiteille ei juuri jäänyt. Lisäksi Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja siitä aiheutuvat pakotteet työllistivät vähittäiskauppaa. Toimintojen alasajo Venäjällä vei pääosan resursseista vuoden 2022 aikana. Näin ollen päätettiin hankkeen alussa keskittyä valtionhallinnon lähettämismallien kehittämiseen. Tavoitteena oli toteuttaa valtiolle ratkaisuja, joita myös yritykset voisivat hyödyntää omissa tulevaisuuden eKuitin kehittämistoimenpiteissään.

3 Saavutetut tuotokset

Tavoitteet	Tuotokset	Tavoite saavutettu
Kaikista organisaatioiden välisistä kansallisista kuiteista 20 % on rakenteisia kuitteja vuoden 2023 loppuun mennessä.	Raportointimalli eKuittien volyymikehityksen seuraamiseksi vuoden 2022 loppuun mennessä. Raportilla todennetaan toteutuma.	Kyllä
Vaaditaan eKuittia valtion kilpailutusten yhteydessä ja luodaan eKuitin liikuttamiseen yhteen toimiva verkosto.	Laadittu eKuittia vaativa lause jokaiseen valtion kilpailutukseen. Toimiva verkosto eKuittien liikuttamiseen on kuvattu sääntökirjassa.	Kyllä
Laaditaan sääntökirja eKuittien välittämiseen myyjältä ostajalle.	Sääntökirja eKuittien välittämiseen.	Kyllä
Edistetään kehitystä, jossa valtio ottaa vastaan vain eKuitin myyjänä olevilta yrityksiltä (vuodesta 2025 alkaen).	Vaade viety kaikkiin valtion julkisten hankintojen kilpailutuksiin sekä toimintasuunnitelma toteutustoimenpiteineen dokumentoitu.	Kyllä
Edistetään pitkän aikavälin tavoitteina informaation ja ohjeistuksen kautta, että valtiolla ja kunnilla on kyvykkyys tarjota	Ohjeistus ja tuki kuntasektorille ja valtion virastoille.	Kyllä

eKuittia vuoden 2025 loppuun mennessä.		
Varmistetaan mahdollisimman pitkälle, että Suomen eKuitin tietosisällön tavoitteet saadaan CENin (European Committee of Standardization) eKuitti-standardiin.	Dokumentoitu tahtotila CENiin ja todennettu osallistuminen eKuittia koskeviin CENin kokouksiin tahtotilan läpiviemiseksi.	Kyllä
Pilotoidaan NSG-tavoitteen mukaisesti rajat ylittävää eKuittien käyttöä vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoite edellyttää kuitenkin toimivan verkoston luomista.	Onnistunut pilotti, joka on dokumentoitu.	Kyllä
Varmistetaan pienyrityksille tarkoitettujen palveluiden saatavuus, jotta pienyritykset ottaisivat eKuitit käyttöön.	Kontaktoidaan kassajärjestelmätoimittajat ja eKuitti-operaattorit. Dokumentoidaan tapaamiset ja sovitut menettelyt.	Kyllä
Selvitetään eOsoitteiston perustamisen edellytykset ja jatkokehitys, mikäli selvityksen perusteella havaitaan tarve.	Dokumentoitu selvitys jatkotoimenpiteineen.	Kyllä

3.1 **Kaikista organisaatioiden välisistä kansallisista kuiteista 20 % on rakenteisia kuitteja vuoden 2023 loppuun mennessä**

Tavoiteltu tuotos oli tehdä raportointimalli eKuittien volyymikehityksen seuraamiseksi vuoden 2022 loppuun mennessä, jotta raportin avulla voidaan todeta eKuittien määrä ja seurata määrän kasvua vuosittain.

Hankeessa arvioitiin myös tarvetta eKuittia koskevalle lainsäädännölle.

3.1.1 **Tuotoksen kuvaus**

Ensimmäinen raportointimalli tehtiin yhdessä eKuitti-operaattoreiden kanssa vuonna 2021. Työskentelyn lopputuloksena havaittiin, ettei eKuitin tilanteesta saada koko kuvaa pelkästään raportoimalla eKuitti-operaattorien kuittimääriä, joten päätettiin tilata Deloitelta tilastaselvitys syksyllä 2023 vuoden 2022 tilanteesta. Deloitteen arvion mukaan organisaatioiden välisiä kuitteja oli 80–100 miljoonaa ja niistä 21 % oli sähköisiä rakenteisia kuitteja. Merkittävimmät B2B-kuittien lähteet ovat arvion perusteella liikenne-energia (polttoneste), matkustaminen, ravitsemus- ja majoitustoiminta sekä päivittäis- että käyttötavarakauppa

Tämän tilastaselvityksen avulla laadittiin raportointimalli ohjeineen, jonka avulla voitiin arvioida yritysten välisten kuittien määrä Suomessa.

3.1.2 **Miten tuotos saavutettiin**

Syksyn 2023 laskennassa arvio yritysten välisistä eKuitti-määristä oli vuonna 2022 21 %.

Vuoden 2022 tilastomallia kehitettiin vielä vuonna 2024.

Deloitteen toteuttaman tarkennetun selvityksen mukaan B2B-kuittien kokonaismäärä

Suomessa vuonna 2023 on 118 miljoonaa kuittia, joista rakenteisessa muodossa kulkevia kuitteja olisi 18 %. Toimijoiden alkuvuotta 2024 koskevien vastausten perusteella voidaan kuitenkin olettaa, että vuoden 2024 aikana rakenteellisten kuittien osuus on huomattavasti kasvamassa.

Valtion vuositilasto M2:een ja taloushallintoon välitettyjen eKuittien osalta:

vuosi	Kuitteja	joista eKuitteja	Prosenttiosuus
2021	380 258	2 172 kpl	0,67
2022	258 129	16 502 kpl	6,4
2023	668 949	183 683 kpl	27,5

Raportointimallin lisäksi panostettiin hankkeen aikana eKuitti-viestintään, jotta eKuitin käyttöönotto lisääntyisi. Viestintää tehtiin mm.

- järjestämällä useita webinaareja, joissa kerrottiin eKuitin hyödyistä ja miten ostaja ja myyjä saavat eKuitin käyttöönsä.
- laatimalla eKuitti-infovideot ja -podcastit
- kontaktoimalla eri toimialojen edunvalvontajärjestöjä ja viestimällä heidän kauttaan eKuitista.

Näiden lisäksi perustettiin vuonna 2023 sidosryhmien kanssa Mirror-ryhmä, joka toimii tukena tammikuusta 2024 alkaneelle viestintäkampanjalle.

Lisäksi kokeiluilla pyrittiin osoittamaan eKuitin tietosisällön hyödyllisyys taloushallinnon digitalisoinnissa ja näin ollen kannustaa eKuitin käyttöönottoon.

Lainsäädännön esiselvitys

Hankkeessa arvioitiin myös tarvetta eKuittia koskevalle lainsäädännölle, jolloin hyödynnettiin eKuitin kehityksen tilastointia.

Yrityksen digitalous -hankkeen lakitiimi laati Hankinnasta maksuun -osa-alueelle kuuluvista sähköisistä liiketoimintatositteista (verkkolasku, hankintasanomat ja eKuitti) lainsäädännön esiselvityksen. Esiselvityksen raportti on liitteenä 1.

Lakitiimi aloitti eKuitteja koskevan esiselvityksen laatimisen keväällä 2023. Hanke keskusteli kevään aikana aktiivisesti valtiovarainministeriön julkisen hallinnon tieto- ja viestintäteknisen osaston (Julk ICT) kanssa.

Lainsäädännön esiselvityksessä on tunnistettu hankkeen tavoitteiden saavuttamisen kannalta olennaiset lakimuutostarpeet. Esiselvityksessä on kuvattu ja arvioitu eKuitteja koskevan lainsäädännön nykytila, vertailumaiden kansainvälinen kehitys ja ehdotettu tavoitetilän saavuttamiseen liittyvää ohjaavaa lainsäädäntöä.

Nykyisin laissa ei ole säädetty eKuitin määritelmästä eikä muodosta. Kuitintarjoamisvelvollisuudesta ja kuitin sisällöstä säädetään käteiskaupassa annetussa laissa (658/2013 käteiskauppalaki).

eKuitin käyttöasteen ja organisaatioiden välisten rakenteisten eKuittien määrän nostamiseksi hanke ehdottaa sääntelyä, jolla tuettaisiin etenkin eKuitin markkinoiden ja infrastruktuurin yhteentoimivuutta ja eriytyvän eKuitti-kehityksen ehkäisemistä. Tavoitteena olisi turvata eKuitin markkinoiden vakaus ja luoda paremmat edellytykset eKuitin tarjoamisen kannattavuudelle.

Tavoitteiden saavuttamiseksi hanke ehdottaa, että eKuitin infrastruktuuria säänneltäisiin luottamusverkoston avulla. Luottamusverkosto koostuisi eKuitti-palveluntarjoajista, jotka liittymällä verkostoon sitoutuisivat noudattamaan yhteisiä sääntöjä ja määrittelyjä. Tarkoituksena olisi luoda infrastruktuurin tekniset reunaehdot, kuten turvallisuus, luotettavuus ja liittyminen, sekä edistää eKuitti-palveluntarjoajien välistä yhteistyötä ja luottamusta lainsäädännön avulla. Verkostoon liittyminen olisi ilmoituksen varaista toimintaa. Ilmoitus tehtäisiin hallinnoivalle viranomaiselle ja ilmoituksen tehneistä pidettäisiin rekisteriä. Lisäksi hallinnoivalla viranomaisella olisi yleinen ohjaus ja määräyksenantovaltuus.

Lainsäädännön esiselvitys valmistui ja luovutettiin valtiovarainministeriölle ja työ- ja elinkeinoministeriölle elokuussa 2023. Esiselvityksessä ehdotettujen lakimuutosten eteneminen riippuu ministeriöistä. Ehdotettujen lakimuutosten osalta tulee tehdä arviointia sen hetkisen markkinatilanteen ja eKuitin etenemisen pohjalta.

eKuitin viestintäkampanja

eKuitin tunnettuuden ja käytön lisäämiseksi aloitettiin alkuvuonna 2024 viestintäkampanja, jonka markkinointikampanjan osuus toteutettiin Mainostoimisto SST Oy:n kanssa. Markkinointimateriaaleiksi tuotettiin bannereita, tietois kuvioita, asiantuntija-artikkeleita ja radiomainos. Materiaalit tuotettiin Valtiokonttorin ilmeen mukaisiksi niin, että virastolla on niihin käyttöoikeus myös hankkeen jälkeen.

Markkinointikampanja jaettiin kolmeen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa kohderyhmänä olivat liikematkustajat, toisessa vaiheessa yrityksen maksukortilla ostoja tekevät ja kolmannessa sekä viimeisessä vaiheessa yritykset yleensä. Kampanja sisälsi artikkelimainontaa LinkedInissä ja ReadPeakissa, bannerimainontaa Googlessa, videomainontaa Youtubessa, mainontaa Suomen Yrittäjien sivustolla sekä radiomainontaa Radiomedian kanavissa. Lisäksi toteutettiin virkamiestyönä omat www.ekuitti.info-kampanjasivut ja osallistuminen Matkamessujen ammattilaispäivään 18.1.2024. Messupäivän aikana kontaktoitiin eKuitista noin 450 messukävijää.

Mainonta sai erittäin hyvin näkyvyyttä. Ensimmäisessä lähdössä tammi-maaliskuussa mainoksia näytettiin yli 1,5 miljoonaa kertaa ja klikkauksia kampanjasivulle tuli yli 2 000. Toisessa lähdössä huhti-toukokuussa mainoksia näytettiin lähes 2 miljoonaa kertaa. Klikkauksia sivustolle kertyi lähes 5 000. Radiomainonnan kohderyhmässä kerättiin lähes miljoona kuuntelukertaa. Kolmannessa lähdössä touko-kesäkuussa mainoksia näytettiin yhteensä yli 3,3 miljoonaa kertaa. Klikkauksia sivustolle kertyi yli 10 000. Kampanjan viimeisessä lähdössä lokakuussa tavoiteltiin yleistä näkyvyyttä ja kohdennettiin YouTube-videomainontaa ruotsinkielisille.

eKuitti-kampanjan maksullisen mainonnan tuloksia on esitelty tarkemmin liitteessä 2.

3.1.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Tavoitteen saavuttamiseksi eKuitin seurantaan käytettävän tilastomallin lisäksi toteutettiin kohdennettua viestintää, lainsäädäntöselvitys ja kokeiluja, joilla kannustettiin yrityksiä ottamaan eKuitti käyttöön.

Edistämistoimenpiteenä aloitettiin eKuitin viestintäkampanja vuoden 2024 alusta, jolloin ensimmäisenä kohderyhmänä oli liikematkustus. Kampanjasivusto ekuitti.info perustettiin Valtiokonttorin alle, jotta kampanjassa tuotetut aineistot ovat käytössä hankkeen päätyttyäkin.

eKuitin tilastopohjaa voidaan toistaa vuosittain ja seurata eKuitin edistymistä. Tämä mahdollistaa yrityksille työkalun oman digitaalisen kehityksen seuraamiseksi.

Tuotoksia on hyödynnetty vuoden 2030 eKuitti-tavoitteiden asetannassa.

3.2 Vaaditaan eKuittia valtion kilpailutusten yhteydessä ja luodaan eKuitin liikuttamiseen yhteen toimiva verkosto

Tavoiteltu tuotos oli laatia eKuittia vaativa lause jokaiseen valtion kilpailutukseen. Kilpailutuksissa voidaan viitata toimivaan verkostoon eKuittien liikuttamiseen, joka on kuvattu eKuitin sääntökirjassa.

3.2.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoitteen mukaisesti edistetään kehitystä, jossa valtio ottaa vastaan vain eKuitin myyjänä olevilta yrityksiltä (vuodesta 2025 alkaen) vaatimalla muun muassa eKuittia valtion kilpailutusten yhteydessä ja luomalla eKuitin liikuttamiseen yhteentoimiva verkosto.

Hanke kävi julkishallinnon yhteishankintayksikkö Hanselin edustajien kanssa keskustelua eKuitti-vaatimusta koskevasta tekstimuutoksesta Hanselin tekemiin puitesopimuksiin, joissa valtion maksuaikakortti käy maksuvälineenä. Kun eKuitin välittämiseen liittyvä hinnoittelumalli on valtion osalta auki samoin kuin toisen operaattorin auditointi, todettiin yhdessä Hanselin kanssa, ettei eKuittia voida toistaiseksi vaatia ehdottomana vaatimuksena tulevissa kilpailutuksissa. Hanselin kanssa sovittiin, että mahdollisuutta käyttää eKuitti-vaatimusta käsitellään kilpailutusten valmisteluvaiheessa yhdessä kilpailutukseen osallistuvien tahojen kanssa. Nopeuteen, jolla eKuitti-vaatimus saadaan osaksi Hanselin kilpailutuksia, vaikuttaa myös olemassa olevien sopimusten voimassaolo.

Puitesopimukseen lisätään eKuitti-vaatimus, mikäli se on mahdollista kilpailutuksen kannalta.

3.2.2 Miten tuotos saavutettiin

Tuotoksen toteutuksessa olivat mukana edustajat Hanselista, YD-hankkeesta ja Valtiokonttorin maksuliikepalveluista. Työskentelyssä selvitettiin, missä kilpailutuksissa eKuitteja on mahdollista vaatia ja minkälainen vaatimus voi olla, kun huomioidaan eKuittien saatavuus, toimitustavat sekä valtion maksamisratkaisu.

3.2.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Sovittu toimintamalli puitesopimuskilpailutuksissa on kuvattu omaan dokumenttiinsa, joka on Hanselilla käytössä kilpailutuksiin valmistautuessa.

YD-hankkeessa kerrottiin eKuitin hyödyistä ja markkinatilanteesta Hanselin asiantuntijoille, jotta he voivat käydä markkinavuoropuheluissa eKuitin vaatimusta läpi.

Lisäksi eKuitti-asiantuntijat pitivät webinaareja sekä Hanselin asiantuntijoille, että sopimustoimittajille eKuitin käyttöönotosta.

3.3 Laaditaan sääntökirja eKuittien välittämiseen myyjältä ostajalle

3.3.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoitteen tuotoksena oli laatia sääntökirja eKuittien välittämiseen.

3.3.2 Miten tuotos saavutettiin

Sääntökirjan laadinnassa oli mukana laaja edustus eri sidosryhmistä muun muassa Kaupan liitosta, vähittäiskaupan ketjuista, ohjelmistotaloista, eKuitti-operaattoreista, pankeista ja verkkolaskuoperaattoreista.

Kehittämisestä kiinnostuneista, erilaisten organisaatioiden edustajista koottu työryhmä aloitti hankkeen alkuvaiheessa eKuitin sääntökirjan laadinnan. Aluksi määriteltiin mahdolliset eKuitin väärinkäyttömahdollisuudet ja miten niihin voidaan muun muassa sääntökirjassa varautua.

Tulosten pohjalta laadittiin sääntökirjan ensimmäinen [versio](#), joka julkaistiin Yrityksen digitalous -hankkeen verkkosivuilla 1.6.2022. Sääntökirja perustuu korttimaksamiselle, ja tavoitteena oli varmistaa, että eKuitit välittyisivät niin sanotun nelikulmamallin mukaan, jossa ostajalla ja myyjällä on omat palveluntarjoajat eKuitille.

Sääntökirjan loppumuotoilu oli usean tahon kompromissi. Vähittäiskauppojen keskusliikkeet eivät kuitenkaan sitoutuneet välittämään yritysten välisiä kuitteja sääntökirjan mukaisessa infrassa, vaan jatkoivat eKuittien välittämistä oman suljetun ekosysteemin sisällä, koska yritysten välisiä kuitteja ei ollut heidän käsityksensä mukaan niin paljon päivittäistavarakaupassa.

Sääntökirja jäi vajaaksi myös siltä osin, että myöskään eKuitti-operaattorit eivät olleet halukkaita investoimaan nelikulmamallin tekniseen toteutukseen, koska tuolloin oli vain vähän eKuitteja välitettäväksi. Sääntökirjan mallin mukainen toiminta jäi näiden osalta enemmänkin toiveeksi kuin käytännön toteutukseksi.

Keskinäisen yhteyden puuttumisesta oli seurauksena se, että eKuitin vastaanottajat joutuisivat rakentamaan yhteydet molempiin markkinoilla toimiviin eKuitti-operaattoreihin erikseen saadakseen kaikista korttistoista eKuitteja ja saadakseen mahdollisimman suuret hyödyt eKuiteista. Vaihtoehtoisesti yrityskorttia tarjoava toimija tekee yhteydet molempiin eKuitti-operaattoreihin, jolloin ostaja saa eKuitit korttiyhtiön kautta. Tämä toteutusmalli on jo käytössä eräällä toimijalla.

Toisaalta yhteisesti määritelty QR-koodi mahdollistaa eKuittien välittämisen ilman eKuitti-operaattorien yhteistä yhteyttä. Tätä mahdollisuutta testataan syksyllä 2024.

3.3.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Sääntökirjatyössä mukana olleet halusivat jatkaa yhdessä tekemistä ja seuraavaksi kehityskohteeksi valikoitui maksutapariippumaton eKuitin välitys ja siinä käytettävän eOsoitteen määrittely.

Aluksi määriteltiin eOsoitteen muoto, jota voidaan hyödyntää myös muiden sähköisten dokumenttien välityksessä.

Yhdessä kassajärjestelmätoimittajien ja eKuitti-operaattorien kanssa määriteltiin keväällä 2024 QR-koodi, jossa eOsoitteen avulla voidaan välittää eKuitti ostajan haluamaan järjestelmään. Määrityksen lisäksi tehtiin riskikartoitus QR-koodin käyttämisestä. Tekniset kuvaukset ovat vapaasti käytettävissä ReceiptHero Oy:n verkkosivuilla QR-koodin [tekniset kuvaukset](#) -kohdassa.

Sääntökirjan tavoite on mahdollista toteuttaa eOsoitetta hyödyntämällä, ja toisaalta sääntökirjan tekeminen mahdollisti sidosryhmien jatkuvan eKuitin kehittämisen yhdessä. Sääntökirjan peruseriaate, jossa ostaja ja myyjä voivat valita omat palveluntarjoajansa, toteutuu myös QR-koodin käytössä. QR-koodin avulla ostaja voi itse määrittellä, minne haluaa eKuitin ja myyjä voi joko itse tai palveluntarjoajan avulla tarjota eKuitin asiakkailleen.

Välitysinfra on kuvattu QR-koodin osalta yhdessä kassajärjestelmätoimittajien

kanssa kevään 2024 kokeilussa. Syksyllä 2024 päivitetään sääntökirjaan QR-koodin välitysinfra, QR-koodin muoto ja muut sidosryhmien toivomat lisäykset.

Sääntökirja on julkaistu Yrityksen digitalous -hankkeen sivuilla ja Valtiokonttorin eKuitti.info-sivuilla.

3.4 Edistetään kehitystä, jossa valtio ottaa vastaan vain eKuitin myyjänä olevilta yrityksiltä (vuodesta 2025 alkaen)

3.4.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli, että jokaiseen valtion julkisten hankintojen kilpailutuksiin vietiin vaade eKuitista ja että toimintasuunnitelma toteutustoimenpiteineen oli dokumentoitu.

3.4.2 Miten tuotos saavutettiin

Yrityksen digitalous -hankkeesta kontaktoitiin vuoden 2022 aikana yli 100 isointa valtion ostopaikkaa, joissa asioidaan valtion maksuaikakortilla. Suurin osa myyjäpaikoista ei ollut ottanut eKuittia käyttöön, koska heillä ei ollut vielä ymmärrystä eKuitista, eivätkä he toistaiseksi olleet saaneet asiakkailta vaatimusta eKuitin tarjoamisesta. Myyjäyrityksissä ei oltu valmiita maksamaan eKuitin tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia, mikäli asiakkailta ei tule vaateita eKuitin tarjoamisesta.

Kontaktointeja jatkettiin koko hankkeen ajan, jotta yritykset saadaan tietoisiksi eKuittien välistystavoista, valtion eKuitti-vaateesta sekä eKuitin hyödyistä kuitin vastaanottajalle. Niille yrityksille, joiden kanssa valtiolla ei ollut sopimusta, eKuitin saaminen esitettiin toiveena. Tavoitteena oli, että myös yrityssectorilla olisi mahdollisuus saada eKuitteja, jos yritykset saataisiin tarjoamaan eKuitteja valtion vaatimuksesta. Hankkeen aikana kontaktoitiin 130 yritystä ja 298 kuntaa. Näiden kanssa käytiin läpi eKuitin hyötyjä ja sovittiin jatkotoimenpiteistä, jos oli tarve.

Valtion maksuaikakorteilla joudutaan tekemään paljon ostoja, joista ei ole puitesopimuksia tai ostopaikka on muuten puitesopimuksen ulkopuolinen. Tällaisia ovat ostot esimerkiksi vähittäiskaupan keskusliikkeiden toimipaikoista. Hankkeen aikana yritettiin saada eKuitteja myös vähittäiskaupan keskusliikkeiltä, mutta keskusliikkeiden ratkaisut eivät mahdollistaneet eKuitin saamista valtion maksuaikakorteilla tehdyistä ostoista.

Koronan vuoksi matkustaminen väheni oleellisesti ja etätyö lisääntyi, mikä osaltaan vaikutti hitaaseen eKuittien määrän kehittymiseen.

Hankkeessa tehtiin yhteistyötä Hanselin kanssa eKuitti-vaateen viemiseksi valtion julkisten hankintojen kilpailutuksiin, ja sitä on kuvattu kohdassa 3.2.

Hankkeessa toteutettiin kokeilu eKuitin hyödyntämisestä ostolaskujärjestelmässä yhdessä Poliisihallituksen kanssa. Kokeilussa mahdollistettiin eKuittien liittäminen ostolaskulle ja rakenteisen tiedon välittäminen substanssijärjestelmään.

eKuitin käsittelyprosessi eteni seuraavasti:

1. eKuitit välitetään eKuitti-operaattorin toimesta verkkolaskuoperaattorille.
2. Verkkolaskuoperaattori yhdistää kuitit maksukortin verkkolaskuun.
3. Laskun käsittelyä esimerkiksi tiliointien osalta voidaan automatisoida.

Kokeilussa ei tehty muutoksia ostolaskujärjestelmään, koska verkkolaskuoperaattori yhdisti eKuitit ja ostolaskut. Verkkolaskuoperaattori teki myös raportin ostolaskun ja saapuneiden eKuittien välillä, mikä helpotti ostolaskun käsittelyä.

Kokeilu osoitti, että eKuitin liittäminen korttiyhtiön laskuun voitiin automatisoida, jolloin manuaalisen työn määrä väheni ja eKuitin tietosisältöä voitiin hyödyntää edelleen Poliisihallituksen substanssijärjestelmässä. Kokeilun yhteydessä varmistettiin myös Hanselin kanssa, että eKuittien tietosisältöä voidaan hyödyntää julkishallinnon yhteishankintayksikkö Hanselin omassa öljy-yhtiön tilastoinnissa.

Kokeilun jälkeen Poliisihallitus otti ratkaisun tuotantokäyttöön, jolloin todentui kokeilun tavoitteet lisätä vastaanotettujen eKuittien määrää ja vähentää kuittien manuaalikäsittelyn työmäärää. eKuittien käyttöönotto lisäsi myös työntekijöiden työhyvinvointia, kun enää ei tarvinnut kantaa huolta paperikuiteista.

Hankkeen aikana valtion toimittajista eKuitin tarjoamisen aloittivat valtion isoista toimittajista muun muassa Neste ja VR. Myös pienemmät toimijat lähtivät kontaktointien jälkeen selvittämään mahdollisuutta ottaa eKuitti käyttöön. Osa otti jo eKuitin tarjoamisen käyttöön, ja osalla se on kehityspolulla.

Valtion maksuaikakorttistoista 27,5 % saatiin eKuitti vuonna 2023, kun vuonna 2021 sama luku oli 0,67 %.

3.4.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

eKuitin tarjoajien suppean määrän takia Hanselin kanssa ei pystytty määrittämään tiettyä eKuitti-vaatimusta, mutta Hansel selvittää kilpailutuskohtaisesti mahdollisuutta käyttää eKuitti-vaatimusta järjestämässään kilpailutuksissa.

Kaikista niistä ostopaikoista, joista saadaan eKuitti valtion maksuaikakorteilla ostettaessa, saavat myös muut ostajat eKuitin, mikäli ovat ottaneet eKuitti-toiminnallisuuden käyttöön omissa korteissaan.

Valtion toteutus eKuittien hyödyntämisestä ostolaskujen käsittelyssä herätti markkinatoimijoissa kiinnostusta, ja keväällä 2024 havaittiin, että myös joihinkin muihin ostolaskukäsittelyjärjestelmiin oli rakennettu mahdollisuus yhdistää eKuitti ostolaskuun.

3.5 Edistetään pitkän aikavälin tavoitteina informaation ja ohjeistuksen kautta, että valtiolla ja kunnilla on kyvykkyys tarjota eKuittia vuoden 2025 loppuun mennessä

3.5.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli ohjeistus ja tuki kuntasektorille ja valtion virastoille.

3.5.2 Miten tuotos saavutettiin

Valtion kirjanpitoyksikön mahdollisuutta tarjota asiointipisteessä eKuittia testattiin kokeilussa yhdessä Patentti- ja rekisterihallituksen (jatkossa PRH) kanssa. Kokeilun aikana tehtiin myös tietosuojaan vaikutusten arviointi.

Teknisesti ReceiptHero Oy:n ja PRH:n käyttämä kassajärjestelmätoimittaja CPU toteuttivat eKuittien välittämiseen toimintamallin, jossa vain ne eKuitit toimitettiin, joissa ostajalla on sopimus eKuittien vastaanotosta. Kokeilu onnistui, ja kokeilusta saadut opit ovat siirrettävissä muiden kirjanpitoyksiköiden käyttöön. Ennen kirjanpitoyksiköiden laajaa käyttöönottoa pitää kuitenkin arvioida, onko rajapinta operaattorin ja kassajärjestelmän välillä standardoitavissa siten, että kaikki kassajärjestelmät rakentaisivat yhtäläisen rajapinnan eKuitti-operaattoreiden suuntaan. Kokeilun yhteydessä tuotettiin tietosuojaohjepohja kirjanpitoyksiköiden käyttöön ja tarvittaessa hyödynnettäväksi kunnissa. eKuittien lähettämismuutoksia

koskeva kokeilu on suoritettu onnistuneesti, ja se on siirrettävissä tuotantoon laajemminkin.

3.5.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Patentti- ja rekisterihallituksella on eKuitin tarjoaminen tuotannossa kokeilussa määritellyn valtion toimintamallin mukaisesti. PRH:n lähettämismallit ovat olemassa ReceiptHero Oy:n osalta. Myös Maanmittauslaitos on ottanut eKuitin tarjoamisen käyttöön hankkeen aikana.

Storebox by Nets A/S:llä on vastaava malli käytössä, mutta sitä ei ole toistaiseksi otettu virastoissa käyttöön.

Valtiokonttorin maksuliikepalvelut -yksikkö vastaa valtion kirjanpitoyksiköiden ohjeistamisesta, ja yksikkö hyödynsi tietosuojaohjepohjaa tuottaessaan eKuitin tarjoamisen käyttöönoton ohjeen valtion virastoille. Käyttöönoton ohjeistus on hyödynnettävissä myös kuntien ohjeistamisessa.

3.6 Varmistetaan mahdollisimman pitkälle, että Suomen eKuitin tietosisällön tavoitteet saadaan CENin (European Committee of Standardization) eKuitti-standardiin

3.6.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli dokumentoitu tahtotila CENiin ja todennettu osallistuminen eKuittia koskeviin CENin kokouksiin tahtotilan läpiviemiseksi.

3.6.2 Miten tuotos saavutettiin

Suomen toiveita eKuitin tietosisällölle kerättiin Suomen Standardisoimisliitto ry:n (SFS) kanssa sidosryhmiltä sekä hankkeeseen osallistuneilta virastoilta ja sidosryhmiltä. Jo aikaisemmassa RTECO-hankkeessa oli määritelty eKuitin tietosisältötarpeet, joita täydennettiin yhteisissä läpikäynneissä. Lisäksi järjestettiin SFS:n kanssa webinaari eKuitin standardoinnin etenemisestä.

Kaikki Suomen toiveet saatiin CENin eKuitin tekniseen kuvaukseen.

CEN toi eKuitin teknisen kuvauksen äänestykseen keväällä 2024. CENin kansallinen äänestys päättyi 22.8.2024, ja kuvaus hyväksyttiin.

eKuitin tavoitteet CEN-standardin osalta voidaan katsoa saavutetuksi.

3.6.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Tekninen määrittely eKuitin tietosisällöstä helpottaa ohjelmistotaloja, kun ne ottavat käyttöön eKuitin. Ne voivat luottaa, että kuvauksen mukaisia eKuitteja voi saada sekä Suomesta että Euroopasta.

Tekninen kuvaus on [SFS:n verkkosivujen](#) kautta saatavilla.

3.7 Pilotoidaan NSG-tavoitteen mukaisesti rajat ylittävää eKuittien käyttöä vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoite edellyttää kuitenkin toimivan verkoston luomista

3.7.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli onnistunut eKuitti-pilotti, joka on dokumentoitu.

3.7.2 Miten tuotos saavutettiin

Hankkeen eKuitti-tavoitteita haluttiin testata myös Pohjoismaiden yhteisessä Nordic Smart Government & Business -hankkeessa, jotta voidaan osoittaa eKuitin käytettävyys myös rajat ylittävissä ostoissa.

Lokakuussa 2022 tehtiin ensimmäinen pilotointi Storeboxin kanssa Norjassa tehdyllä ostolla, jonka kuitti saatiin Suomen Storeboxin appiin. Testin tuloksena huomattiin, että Storeboxin välittämät kuitit eivät vastaa ALV-määrittämiä. Storebox korjasi testissä havaitut virheet. Testi osoitti, että eKuitteja voidaan jo nyt välittää onnistuneesti myös rajojen yli.

eKuitti-verkossa välitetyn testin lisäksi testattiin eKuitin välittämistä Peppol-verkossa. Testisanomakuvaus eKuitille tehtiin CENin määrittysten pohjalta yhdessä Norjan ja Tanskan Peppol-asiantuntijoiden kanssa marras-joulukuussa 2022. Joulukuussa testisuunnitelma ja sanomakuvaukset esiteltiin sidosryhmille ja testi toteutettiin huhtikuussa 2023, jolloin Suomesta välitettiin eKuitteja Peppol-verkon kautta. Pilotoinnin osalta tavoite saavutettiin, kun Peppol-pilotti saatiin toteutettua onnistuneesti. [Testi](#) on dokumentoitu Nordic Smart Government Business -hankkeen toimesta.

3.7.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Pilotilla pystyttiin osoittamaan eKuitin välitys rajojen yli. Rajat ylittävän eKuitin jälkeen kuvattiin ALV-palautuksen tekeminen ulkomaan ostosta eKuitin tietosisältöä hyödyntäen. Kuvauksella pyrittiin osoittamaan, että ALV-palautuslomakkeen tiedot voidaan saada suoraan eKuittien tietosisällöstä. Tällä hetkellä kansalliset veroviranomaiset eivät ole kehittämässä tätä toiminnallisuutta.

Toistaiseksi eKuitin käyttö muissa Pohjoismaissa on vähäistä, joten yritysten välinen eKuitti on vielä pääsääntöisesti kansallisesti ratkaisu.

3.8 Varmistetaan pienyrityksille tarkoitettujen palveluiden saatavuus, jotta pienyritykset ottaisivat eKuitit käyttöön

3.8.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli kontaktoida kassajärjestelmätoimittajat ja eKuitti-operaattorit, dokumentoida tapaamiset ja sovitut menettelyt, jotta pienyrityksille tarjottavissa ratkaisuissa on kustannustehokkaasti mahdollista lähettää ja vastaanottaa eKuitteja.

3.8.2 Miten tuotos saavutettiin

Hankkeessa kontaktoitiin vastaanottavia matka- ja kuluhallinnan järjestelmiä ja ostolaskujärjestelmiä, jotta he kehittäisivät järjestelmien eKuittien vastaanotto- ja hyödyntämiskyvykkyksiä. Keskustelujen jälkeen voitiin todeta, että järjestelmätoimittajien halukkuus edistää eKuittia riippui vahvasti asiakaskysynnästä ja yrityksen suunnitelmista hyödyntää eKuitti-toiminnallisuutta omassa liiketoiminnassaan.

Koko hankkeen ajan hankkeella on ollut aktiivinen ja säännöllinen yhteys ReceiptHero Oy:n kanssa, ja he ovat myös osallistuneet aktiivisesti hankkeen eKuitti-kokeiluihin. Storeboxin henkilövaihdoksen jälkeen yhteydenpito oli vähäistä, eikä Storebox tällä hetkellä tarjoa aktiivisesti eKuitti-ratkaisuja.

Kassajärjestelmätoimittajien osalta tavoitetta edistettiin perustamalla työryhmä, johon kutsuttiin kaikki tiedossa olevat kassajärjestelmätoimittajat. Tavoitteena oli

aktivoida heitä luomaan järjestelmiin eKuitin lähettämismahdollisuudet. Yhdessä kassajärjestelmätoimittajien ja eKuitti-operaattoreiden kanssa määriteltiin QR-kooditoiminnallisuus, jotta eKuitin välittäminen helpottuisi.

Lisäksi taloushallinto-ohjelmistojen toimittajia tavattiin, jotta ohjelmistotoimittajat loisivat taloushallinto-ohjelmistoihin eKuittien vastaanottovalmiudet. Pienyritykset ovat useasti myös tilitoimistojen asiakkaita, ja näitä kannustettiin tarjoamaan asiakkailleen eKuitin vastaanottomahdollisuudet. Aktivointitoimenpiteitä jatketaan hankkeen loppuun saakka.

Koska osa pienemmistä yrityksistä ei käytä erillisiä matka- ja kuluhallintajärjestelmiä, mutta niillä on kuitenkin oma ostolaskujen käsittelyjärjestelmä, Yrityksen digitalous -hanke halusi osoittaa, että eKuittia voidaan hyödyntää myös pienyritysten käytössä olevissa ostolaskujärjestelmissä. Ostolaskujärjestelmän osalta tehtiin kokeilu yhdessä Poliisihallituksen, Valviran, Posti Messaging Oy:n ja ReceiptHero Oy:n kanssa. Kokeilussa osoitettiin, että yhdistämällä korttiosojen eKuitit kortin verkkolaskuun voidaan automatisoida ostolaskujen käsittelyä myös pienyrityksissä.

Poliisikokeilusta on julkaistu [kokemuksia](#) hankkeen sivuilla.

Yrityksen digitalous -hankkeessa toteutettiin vuonna 2022 yhdessä Gofore Oy:n kanssa [eKuitin kustannus- ja vaikuttavuus selvitys](#). Selvityksessä arvioitiin eKuitin käytön hyötyjä verrattuna paperikuittien käsittelyyn sekä eKuitin käyttökustannuksia ja käyttöönottoprojektin kustannuksia eKuitin vastaanottajalle ja lähettäjälle. Lisäksi laadittiin [laskentapohja](#), jonka avulla ostajayritys voi arvioida omat kustannukset ja säästöt eKuitista.

Pienet yritykset pystyvät hyödyntämään kustannuslaskentapohjaa arvioidessaan eKuitin hyötyjä oman yrityksensä toiminnassa. eKuitin kustannus- ja vaikuttavuus selvitys ja eKuitin käsittelykustannuslaskuri on julkaistu hankkeen sivuilla.

Goforen selvityksen mukaan pienelläkin eKuitti-määrällä voidaan saada tavoiteltuja kustannus- ja työaikasäästöjä. Esimerkiksi jos yrityksellä on 1 200 kuittia vuodessa, jos niistä on 20 % eKuitteja, yritys saa hyötyä.

3.8.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Tavoitteena oli osoittaa, että eKuitin tietosisällön avulla voidaan helpottaa ja automatisoida taloushallinnon työtä. eKuitin käyttöönoton hinta ei ole kustannus selvitysten pohjalta este. Kokeiluilla on helppo osoittaa eKuitin käytettävyyden yrityksen taloushallinnon järjestelmissä ja edistää eKuitin käyttöönottoa.

Poliisi otti poliisikokeilussa määritellyn toimintamallin tuotantokäyttöön. Myös yksityinen sektori on ottanut toimintamallia käyttöön.

Gofore Oy:n kustannuslaskentapohja on vapaasti käytettävissä eKuitti-infosivuilta.

3.9 Selvitetään eOsoitteiston perustamisen edellytykset ja jatkokehitys, mikäli selvityksen perusteella havaitaan tarve

3.9.1 Tuotoksen kuvaus

Tavoiteltu tuotos oli dokumentoitu selvitys jatkotoimenpiteineen.

Sääntökirjan jälkeen sidosryhmät halusivat määritellä eOsoitteiden, jonka avulla eKuitti voidaan välittää ostajan haluamaan järjestelmään. Samalla selvitettiin tarvetta eOsoitteistolle, jota eKuitin välityksessä olisi voitu käyttää.

3.9.2 Miten tuotos saavutettiin

Selvitys tehtiin haastattelemalla eri toimijoiden teknisiä asiantuntijoita. Selvitystyön tuloksena todettiin, ettei erillistä osoitteistoa tarvita, vaan nykyiset tekniset ratkaisut mahdollistavat voimassa olevan osoitteen antamisen esimerkiksi QR-koodilla. Tulevaisuudessa digitaalisia lompakoita tarjottaessa on kyseessä olevassa infrassa kuvattava säännöt ja tekniset kuvaukset, miten eOsoite muodostetaan ja käytetään.

Hankkeessa kokeiltiin myös MiniSuomen kokeiluympäristössä eKuitin välitystä myyjän digitaalisesta lompakosta ostajan digilompakkoon. Samalla selvitettiin tarvetta eOsoitteistolle ja todennettiin maksutapariippumattoman eOsoitteen toimivuus lompakkoratkaisussa. Sääntökirjassa kuvattu toimintamalli perustuu korttimaksamiseen ja maksukortin ennalta rekisteröintiin. Ostaja voi kuitenkin käyttää käteistä tai muuta maksutapaa, jolloin sääntökirjassa kuvattu välitysmalli ei ole mahdollinen. Kokeilu suoritettiin onnistuneesti siten, että eKuitti voitiin välittää eOsoitetta käyttäen lompakoiden välillä ilman erillistä osoitteistoa.

Lompakkokokeilu ja tekniset vaatimukset on kuvattu Yritys syntyy digitaalisena - osa-alueella.

3.9.3 Miten ja mihin tuotosta käytetään

Kassajärjestelmätoimittajien mielestä eOsoitteen toteuttaminen QR-koodilla oli järkevä etenemismalli eKuitin edistämiseksi. Yhdessä määritelty tekninen QR-kooditoiminnallisuus on kuvattu ReceiptHeron sivuilla ja on eri toimijoiden hyödynnettävissä.

Markkinoilla on jo nyt QR-koodiin perustuvia palveluja ja ratkaisuja, joiden käyttö tukee myös eKuitin QR-kooditoteutusta. Lisäksi QR-koodia tullaan käyttämään viivakoodin tilalla.

Kassaratkaisutkin ovat jo jonkin aikaa käyttäneet QR-koodia esimerkiksi kanta-asiakkuuden tunnistamiseen.

QR-koodin käyttö myyjäyrityksessä ja ostajan kännykässä luo mahdollisuudet uudenlaisen eOsoitetta hyödyntävän kuittivälityksen toteuttamiseen. Tähän toimintatapaan ei eOsoitteistoa siten tarvita.

Selvitystyön tulosta hyödynnetään jatkossa digitaalisen lompakon toteutuksissa.

4 Kokeilut

Hankkeessa on toteutettu useita eKuitti-kokeiluita, joista tärkeimmät ovat:

- tuotantoon asti viety kokeilu, jossa tarjotaan eKuittia kirjanpitoyksikön asiakaspalvelussa (PRH),
- tuotantokäyttöön johtanut kokeilu, jossa eKuitit ja korttilaskut yhdistetään ostolaskujen käsittelyssä (Poliisi),
- kokeilu eKuittien tietosisällön hyödyntämisestä Tilastokeskuksen tilastotuotannossa (Tilastokeskus),
- kokeilu QR-koodin määrittelystä ja testauksesta (PRH) ja
- kokeiluja eKuittien välittämisestä digitaalisten lompakoiden välillä.

Listan viimeiset kokeilut tehtiin MiniSuomi-kokeiluympäristössä, joka on avoin yhteiskehittämisen alusta. Kokeilut osoittivat, että eKuittien välittäminen lompakoiden välillä on teknisesti mahdollista ja yritykset tarvitsevat oman identiteetin, jotta eKuittien ja muiden attribuuttidistusten välittäminen lompakoihin on mahdollista. Findyn kanssa tehtiin lompakkokokeilu vuonna 2020 ja kokeilun raportti on liitteessä 6.

Kokeilut osoittivat eKuittien hyödyntämiseen liittyvät prosessit teknisesti mahdollisiksi ja eKuittien tarjoamisen kirjanpitoyksiköstä tuotantoon valmiiksi.

4.1 eKuittien tarjoaminen kirjanpitoyksikön asiakaspalvelussa

Kokeiluun osallistuvaksi kirjanpitoyksiköksi valittiin Patentti- ja rekisterihallituksen asiointipiste Helsingissä. Muita kokeilun osapuolia olivat yksityiset toimijat ReceiptHero Oy ja kassajärjestelmätoimittaja Computer Program Oy (CPU) sekä julkisista toimijoista Valtori. Tehtävänä oli koota vaatimukset, jotta eKuitteja voidaan tarjota kirjanpitoyksiköissä ja testata eKuittien välitys ostotilanteessa. Kokeilun loppuraportti on liitteessä 4 Loppuraportti eKuittien tarjoaminen kirjanpitoyksikön asiakaspalvelussa.

Kokeilu jakautui kahteen osaan:

1. eKuittien tietosisällön henkilötietoselvitys ja sen vaikutukset toteutuksiin kassajärjestelmissä.
2. eKuittien välittäminen ostotilanteessa ostajan matka- ja kulunhallintajärjestelmään.

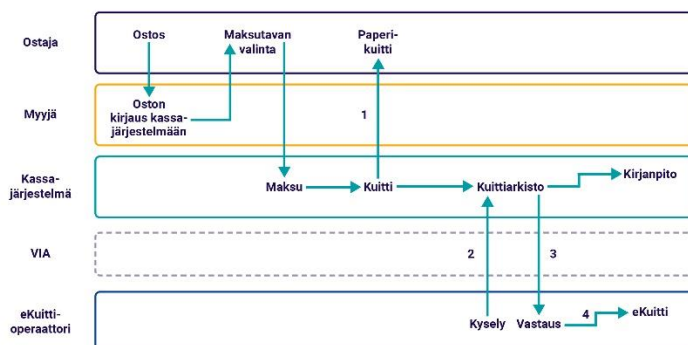
4.1.1 eKuittien henkilötietoselvitys

KPMG laati hankkeen toimeksiannosta tietosuojaselvityksen eKuittien henkilötietovaatimuksista PRH-kokeilun yhteydessä keväällä 2023.

Tietosuojaselvityksen loppuhavaintona oli, että kirjanpitoyksikkö voi lähettää eKuitteja vain, jos asiakas/ostaja on tehnyt eKuittien välityssopimuksen. Tietoturvanäkökulman takia kirjanpitoyksikön tuli käyttää eKuittien välittämisessä sellaista ratkaisua, jossa vain ne eKuitit välitetään edelleen, joissa ostaja on tehnyt sopimuksen eKuitti-operaattorin kanssa. Henkilötietolaki ei salli viranomaisten antaa kaikkia kuitteja eKuitti-operaattorille. Selvityksen pohjalta tehtiin pilotointiin osallistuneiden ReceiptHeron (eKuitti-operaattori) ja CPU:n kanssa tekninen määrittely, miten vain ostajan sopimukseen liittyvät kuitit välitettiin. Määrittelyt ovat saatavilla ReceiptHerolta ja ne ovat vapaasti käytettävissä.

4.1.2 eKuittien välittäminen ostotilanteessa ostajan matka- ja kulunhallintajärjestelmään

PRH:n käyttämässä Ceepos-kassajärjestelmässä oli jo valmiina yhteydet ReceiptHero kanssa. Kokeilussa oli tarkoitus osoittaa, miten eKuittien välitys voidaan toteuttaa PRH:n edellyttämällä tietoturvallisella yhteydellä niin, että vain ne kuitit välitetään, joiden välittämisestä ostaja/asiakas on tehnyt eKuitti-sopimuksen.

Kuva 1. Vain ostajan haluamien eKuittien välittämisen toteutusmalli

Kokeilun teknisestä toteuttamisesta vastasivat PRH:n kassajärjestelmätoimittaja Computer Program Oy (CPU), ReceiptHero Oy ja tietoteknisistä VIA:n määräyksistä ja tietoliikenteestä PRH:n puolesta valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori.

4.1.3 Kokeilun tulokset

Kokeilu onnistui ja se mahdollisti myös paperikuitin tulostamisen tarvittaessa asiakkaalle. Kokeilu osoitti, että eKuittien tarjoaminen on mahdollista myös silloin, kun vain tietyt eKuitit halutaan välittää. Onnistuneen kokeilun jälkeen PRH:lla on otettu eKuitti tuotantokäyttöön ja kokeilun tulokset ovat hyödynnettävissä myös muissa valtion virastoissa ja kirjanpitoyksiköissä. Vuoden 2024 huhtikuuhun mennessä PRH:lta oli tuottanut ja lähettänyt yritysasiakkailleen maaliskuussa kaksi ja helmikuussa 25 eKuittia. Kokeilun loppuraportti on liitteessä 3. Maanmittauslaitos on siirtynyt vastaavalla mallilla tuotantoon vuoden 2024 aikana.

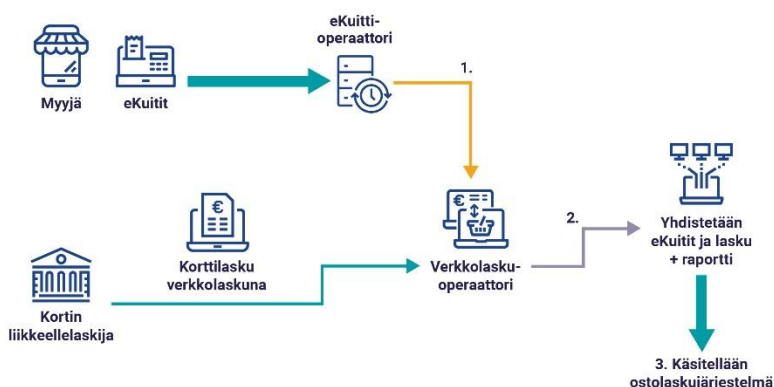
4.2 eKuittien ja korttilaskun yhdistäminen ostolaskujen käsittelyyn

Suomen valtion työntekijöiden tekemillä ja heille nimetyillä valtion maksuaikakorteilla tapahtuvien ostojen kuitit käsitellään pääosin M2-matka- ja kuluhallintajärjestelmässä. Korttiosion eKuitit välitetään kauppiaalta ReceiptHeron Oy:n kautta M2:een.

Yhteiskäyttöistä maksuaikakorttia (hankintakorttia) Suomen valtiolla on käytetty muun muassa ajoneuvojen käyttöön liittyvissä hankinnoissa erityisesti tilanteissa, jolloin saman ajoneuvon käyttäjä vaihtuu usein ja ajoneuvon käyttöön liittyvät ostot on pystyttävä raportoimaan (kulujen seuranta / ajoneuvo). Yhteiskäyttöisiä hankintakortteja käytetään perustellusta syystä myös muissa kuin ajoneuvojen käyttöön liittyvissä hankinnoissa. Yhteiskäyttöisiä maksuaikakortteja on voinut käyttää siis useampi henkilö eli korttia ei ole nimetty tietylle henkilölle. Näillä korteilla on tehty virastolle muun muassa pienhankintoja. PoC:ssa haluttiin osoittaa, että ratkaisumalli toimii myös muille kuin ajoneuvon käyttöön liittyville polttoainekuiteille.

Kokeilussa testattiin valittujen yhteiskäyttöisten maksuaikakorttien ostoista saatujen sähköisten kuittien liittämistä korttiyhtiön verkkolaskuun ilman manuaalisia toimenpiteitä. Pääpiirteissään kokeilu eKuittien käsittelyprosessissa eteni seuraavasti:

1. eKuitti-operaattori välittää eKuitit verkkolaskuoperaattorille
2. Verkkolaskuoperaattori yhdistää kuitit kortin verkkolaskuun
3. Laskun käsittelyä esimerkiksi tiliöinneissä voidaan automatisoida

Kuva 2. eKuittien ja korttilaskun yhdistäminen

4.2.1 Kokeilun osapuolet ja tulokset

Kokeilussa oli mukana julkisen puolen toimijoista Poliisihallitus (POHA), Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet sekä valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori. Yksityistä sektoria kokeilussa edustivat ReceiptHero Oy ja Posti Messaging Oy.

Kokeilu osoitti, että eKuittien liittäminen korttiyhtiön laskuun voitiin automatisoida, jolloin manuaalisen työn määrä väheni. Ja eKuittien tietosisältöä voitiin hyödyntää edelleen virastoissa sovelluksessa, jossa seurataan auton käyttökustannuksia. Kokeilun yhteydessä varmistettiin myös eKuittien tietosisältö, jotta julkishallinnon yhteishankintayksikkö Hansel voi käyttää eKuitti-dataa omassa öljy-yhtiön tilastoinnissa.

Kokeilussa verkkolaskuoperaattori yhdistää eKuitit ja ostolaskun, mutta tämä toiminnallisuus voidaan markkinoilla toteuttaa myös ostolaskujärjestelmässä. Tarkempi kokeilun loppuraportti on liitteessä 4.

4.3 eKuittien tietosisällön hyödyntäminen Tilastokeskuksen tilastotuotannossa

Kokeilun tavoitteena oli rakentaa yksinkertaisin toimiva rajapintaratkaisu, jolla eKuitit voitiin siirtää markkinoilla toimivien eKuitti-operaattoreiden, ReceiptHeron ja NETSin (eKuitti-operaattorit) tietovarastoista Tilastokeskuksen tilastojen käyttöön.

Kokeilussa oli mukana julkisen puolen toimijoista Tilastokeskus sekä yksityisen puolen edustajana ReceiptHero.

Huomioiden kokeiluaineiston pienen määrän kokeilu osoitti, että tilastot pystyisivät hyödyntämään kokeilun mukaista eKuitti-aineistoa tilastotuotannossa ja tuotantoprosessit olisivat merkittävästi nopeampia, tarkempia ja vähemmän henkilöresursseja vaativia kuin ne vielä tänä päivänä ovat.

Kokeilu osoitti myös haasteita aineiston keruulle. Tällaisia haasteita olivat muun muassa tarvittavat lainsäädäntömuutokset ja niiden läpivienti, henkilöityjen tositteiden saamiseen liittyvät suostumusmenettelyt sekä tiedonsiirto-standardit eli mitä standardeja käytetään tulevaisuudessa (Peppol, Finvoice, joku muu). Kokeilun loppuraportti on liitteessä 5.

4.4 eKuittien QR-koodikokeilu

Syksyllä 2022 tehtiin eOsoitteen määrittelytyö yhdessä Tietoevryn konsulttien ja sidosryhmien kanssa, jonka loppuraportti on liitteessä 7. MiniSuomi-ympäristön luottamusverkostossa välitettävästä eKuitista kokeiltiin myös ja se on kuvattu liitteessä 8.

Keväällä 2024 tehdyssä QR-koodin käytön kokeilussa voitiin osoittaa, ettei keskitettyä eOsoitteistoa tarvita eKuittien välittämiseen.

Hankkeessa on määritelty eKuittien välittämiseen QR-koodi yhteistyössä eKuitti-operaattorien ja kassajärjestelmätoimittajien kanssa. QR-koodin toimivuutta kokeiltiin julkisen sektorin edustajien eli PRH:n ja hankkeen edustajien sekä yksityispuolen edustajien Receipt Hero Oy:n ja CPU:n kanssa. Lisäksi mukana olivat MiniSuomen asiantuntijat.

4.4.1 Kokeilun tulokset

Kokeilun tulos osoitti, että QR-koodilla voidaan ohjata maksutapariippumattomasti eKuitit asiakkaan haluamaan paikkaan. Lisäksi pystyttiin osoittamaan, että eKuitit voidaan välittää digilompakkoon.

Kassajärjestelmätoimittajien ja eKuitti-operaattorien yhteinen QR-koodimääritys on toimiva ja eKuittien välittäminen QR-koodiratkaisulla on siirretty tuotantoon myös noin 150 ravintolassa. Lokakuun aikana matka- ja kuluhallintajärjestelmä M2 tarjoaa mobiilisovelluksessa QR-koodin lukumahdollisuuden, jolloin eKuitit voidaan välittää suoraan ostajan oikeaan kululaskuun.

QR-koodin kokeilun loppuraportti on liitteessä 9.

Vahvistettu digilompakkoon välitettävä eKuitti-ratkaisu vaatii sekä henkilöasiakkaiden että yritysten digilompakoita, jotta se etenisi markkinoilla.

5 Tuotosten hyödyt ja vaikutukset

Yksittäinen kuitti tuo minuuttien aikasäästön. Vaikutus kuitenkin kertautuu suureksi, kun tarkasteltavaksi mittakaavaksi vaihdetaan koko Suomi.

Suomessa on arvioitu liikkuvan vuosittain noin 90 miljoonaa kuittia organisaatioiden välillä. Tällöin eKuittien säästöpotentiaali on yhteensä Suomessa arviolta 372 400 000 euroa. Yritysten säästöjä tulee muun muassa paperikuittien käsittelykustannuksista, inhimillisistä virheistä koituvista kustannuksista ja ALV-virheistä koituvista kustannuksista.

eKuitin hyödyt voidaan jakaa rahallisiin hyötyihin sekä laadullisiin hyötyihin. Hyödyt ovat erilaiset riippuen katsotaanko hyötyjä eKuitin vastaanottajan vai tarjoajan näkökulmasta. eKuitin hyödyt ovat merkittävimmät eKuitin vastaanottajalla.

Yrityksen digitalous -hankkeen alussa eKuittien hyödyntäminen oli käytössä ainoastaan valtionhallinnon matka- ja kuluhallintajärjestelmässä.

Hankkeen päättyessä eKuitin tilanne on seuraava:

- Tietoisuus eKuitista ja sen hyödyistä on laajentunut hanketyön myötä. Viestintäkampanja saavutti kohdeasiakkaat ja eKuitin kysyntä on kasvanut.
- Koordinoitu viestintä ja yhdessä sidosryhmien kanssa tekeminen on edistänyt eKuitin käyttöönottoa sekä myyjillä että ostajayrityksissä.
- Eurooppalainen kuvaus eKuitin tietosisällöstä on julkaistu, ja se sisältää kaikki Suomen esittämät toiveet tietosisällölle.
 - Kuvauksen myötä ohjelmistotaloilla on mahdollisuus toteuttaa eKuitti Euroopan laajuisena.

- Yhdessä kassajärjestelmätoimittajien ja eKuitti-operaattorien kanssa määriteltiin eKuitin välittämiseen QR-koodiratkaisu, joka on kaikille vapaasti käytössä.
- Valtiolla saatiin eKuittien määrä nousemaan 0,67 prosentista 27,5 prosenttiin hankkeen aikana. Valtion maksuaikakorteilla tehdään vuosittain ostoja yli 50 000 ostopaikasta.
- Sidosryhmien välinen yhteistyö on laajentunut. Esimerkiksi Visma on tehnyt yhteistyötä S-Business Cardin, First Cardin ja Eurocardin kanssa, jolloin myös näillä korteilla maksettaessa on mahdollisuus vastaanottaa eKuitteja M2:een.
- Verkkolaskuoperaattoreista Posti Messaging on tullut mukaan vuonna 2023 eKuittien välittämiseen omille asiakkailleen verkkolaskuverkossa Storeboxin kuittien osalta.
- Hankkeen kokeilussa kuvattu eKuitin välitystoimintamalli on vapaasti käytettävissä yrityksillä ja kunnilla, ja sitä on tarvittaessa otettu käyttöön, jos ei ole mahdollista välittää eKuitti-operaattorille kaikkia kuitteja.
- Vuosina 2023 ja 2024 vähittäiskaupan keskusliikkeet olivat edistäneet omia kanta-asiakasohjelmiaan ja sitoneet sähköisen ja rakenteisen kuitin saamismahdollisuuden osaksi kanta-asiakkuuksia.
- Sääntökirjan nelikulmamalli, jossa eKuitti-operaattorit välittävät toisilleen eKuitteja, ei todennäköisesti tule toteutumaan. Kuitenkin ostaja ja myyjä voivat valita omat palveluntarjoajansa.
- QR-koodi ratkaisu voi auttaa paperikuitin vähenemistä tai häviämistä. QR-koodi voi myös edistää eKuitin käytön laajenemista, koska toimijan ei tarvitse olla välttämättä eKuitti-markkinan pääroolissa, vaan riittää, kun oma sovellus kykenee lukemaan QR-koodia ja hyödyntämään rakenteista tietoa.
- Deloitte teki päivitetyn kustannusarvion eKuitin käyttöönotosta, jotta pienyritykset voivat arvioida eKuitin käyttöönottoon liittyviä kustannuksia. Tiedot kustannusarviosta julkaistaan syksyn 2024 aikana [eKuitti-sivuilla](#).
- eKuitin käyttöä kehittyvässä eurooppalaisessa digitaalisen identiteetin ja digitaalisten lompakoiden työssä on edistetty myös yrityslompakoiden kokeiluilla EWC:ssä (<https://eudiwalletconsortium.org/>). Kokeiluissa käyttötapaukset "Travel", "Ticket" ja "Payment" ovat tarjonneet tilaisuuden edistää eKuitin mahdollista käyttöä vahvistettuna todisteena digitaalisissa lompakoissakin. Myös todisteina lompakoissa esitettäessä hyödynnetään eKuitin elementtien nimeämisessä ja määrittämisessä EU CEN - standardointityössä äänestysten jälkeen hyväksytyä teknistä spesifikaatiota TS 16931-8 Electronic invoicing - Part 8: Semantic data model of the elements of an e-receipt or a simplified electronic invoice.

6 Suositukset tuotosten jatkokehityksestä

6.1 eKuittien tiekartta

Hankkeen aikana tehtiin yhdessä sidosryhmien kanssa eKuitin tiekartta vuoteen 2030. Sen tavoitteena on kuvata, mitä toimenpiteitä tulisi tehdä yhdessä sidosryhmien kanssa, jotta eKuitti yleistyisi entistä nopeammin. Tiekartassa on määritelty roolit ja niille asetetut tehtävät eKuitin edistämiseksi vuoteen 2030 asti. Esimerkiksi edunvalvontaroolissa edunvalvontaorganisaatiot ovat lupautuneet viestimään ja ohjeistamaan omia jäsenyrityksiä eKuitin käytöstä. Tiekartta julkaistaan syksyn aikana eKuitti.info-sivuilla.

Yrityksen digitalous -hankkeen jälkeen eKuittien edistymistä seurantaan eKuitin tiekartan hallintamallin mukaisesti. Hallintamallin rakentaminen alkaa loppuvuonna 2024. eKuitin tilastoinnin laadukkuuden varmistamiseksi eKuitti-toimijoiden tulee

sitoutua tavoitteeseen tilastoinnillisen seurannan osalta. Lisäksi eKuitin edistämiseksi tehty verkkosivu eKuitti.info jatkaa toiminnassa.

Toimenpiteitä, joita tiekartassa ehdotettiin eKuitin edistämiseksi eri sidosryhmille:

- Aktiivinen yhteistyö kaupallisten toimijoiden kanssa, jotta markkinaehtoisia eKuitti-ratkaisuja olisi osapuolille tarjolla. Yhteistyön koordinointi tulisi tapahtua julkishallintovetoisesti, ellei yksityinen sektori ota sitä tehtäväkseen (esim. Tieke). Valtiokonttorilla on koordinoituvastuu liiketoimintatositteiden kehittämisen osalta. Kuluttajien tietoisuuden lisääminen, jolloin eKuitin edut, kuten ympäristöystävällisyys, vaivattomuus ja helppo säilyttäminen, edistävät eKuitin vaatimista ja myyjä tarjoamaan eKuittia paperikuitin tilalla.
- Teknologian kehittyminen ja standardointi muun muassa QR-koodilla. eKuitin saaminen mobiililaitteeseen ja sieltä edelleen taloushallinnon ohjelmistoon. Kuvaukset on tehty, mutta toteutusten seuranta tulee jatkaa ja tarvittaessa päivittää muun muassa sääntökirjaa yhdessä sidosryhmien kanssa Valtiokonttorin johdolla.
 - CENin tekninen kuvaus mahdollistaa yhdenmukaiset integraatiotavat ohjelmistotaloille.
- Lainsäädännön ja julkishallinnon rooli vaatia eKuittia. Lainsäädännöllä on saatu paperikuittia vähennettyä esimerkiksi Ranskassa ja näin edistetty sähköisen kuitin yleistymistä.
- Ympäristötietoisuus ja hiilijalanjälkitiedon saaminen ostetuista tuotteista on mahdollista toteuttaa eKuitilla ja tämän ominaisuuden vaatimista ja viestintää tulee jatkaa hankeen jälkeenkin.
- Jotta yritykset ottavat eKuitin käyttöön, tulee pienten yritysten ohjelmistoissa olla eKuitti-toiminnallisuus valmiina, jolloin käyttöönoton kustannukset ovat kohtuulliset.

On kuitenkin todettava, että yrityksissä on laajasti käytössä kuittien skannaus ja kuvaaminen. Tällä hetkellä käyttäjät eivät tunnista tarvetta siirtyä käyttämään eKuittia, ellei ohjelmistoissa voida hyödyntää eKuitin tietosisältöä. Siirtyminen eKuitin käyttäjäksi edellyttää vastaanottavien järjestelmien kehittämistä hyödyntämään paremmin eKuitin rakenteista sisältöä.

6.2 Liiketoimintatositteiden ekosysteemin hallintamalli

Hankkeessa laadittiin sähköisten liiketoimintatositteiden hallintamalli varmistamaan tiekartan toteuttaminen ja liiketoimintatositteiden jatkokehitys. Hallintamallin mukaisesti vastuu liiketoimintatositteiden jatkokehittämisestä kuuluu Valtiokonttorille yhdessä liiketoimintatositteiden seurantaryhmien kanssa. Seurantaryhmät koostuvat sidosryhmien edustajista ja seurantaryhmien tehtävänä on liiketoimintatositteiden osalta tehdä kehittämissuhteita sekä aktiivisesti seurata, että liiketoimintatositteille laadittujen tiekarttojen toteutus tapahtuu suunnitellussa aikataulussa.

Kuva 3: Sähköisten liiketoimintatositteiden ekosysteemin hallintamalli

Liiketoimintatositteiden jatkokehitys edellyttää rahoitusta, joka on raportin laatimishetkellä varmistettu vuodelle 2025. Vuodesta 2026 eteenpäin rahoitus on auki.

7 Yhteenveto ja arviointi tuotoksista

Merkittävä saavutus oli saada yritysten välinen eKuittien osuus kasvamaan nollassa prosentista 20 prosenttiin hankkeen aikana.

eKuitin kehitys on kuitenkin vielä alussa ja vaatii jatkossakin paljon tukea kaikilta mukana olevilta toimijoilta ja eKuitin edistäminen edellyttää aktiivista viestintää ja sidosryhmäyhteistyötä sekä informaatiota ja ohjeistusta kunnille ja valtion virastoille.

Hankkeen alussa eKuitti-tietoisuus oli varsin vähäinen. Hankkeen päättyessä sekä eKuitti-ymmärrys että hyödyt ovat laajasti hyväksytyt. Hankkeen alussa kassajärjestelmissä ei ollut eKuitti-valmiutta. eKuitti-valmius yleistyi viimeisen vuoden aikana.

Rakenteisen eKuitin tietosisältöä on voinut hyödyntää TJR tietojen jakelu ja raportointi -osa-alueessa esimerkiksi Tilastokeskuksen kokeilussa. Jatkossa eKuitin tietosisältö mahdollistaa viranomais- ja vastuullisuusraportoinnin automatisointia.

Valtion kilpailutuksissa eKuitti-vaatimus ei ole yksin riittävä edistämään eKuitti-markkinan kehittymistä, vaan on mahdollista, että tulevaisuudessa tarvitaan lainsäädäntöä. Kun ottaa huomioon, että kaikki mukana olleet toimijat eivät sitoutuneet hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen toivotulla tavalla, hankkeen tavoitteet saavutettiin.

Jotta voimme varmistua eKuitin edistymisestä eKuitin tilastoinnin avulla,

tilastoinninkehittäminen vaatii kaikkien osapuolten sitoutumista. eKuittia tarjoavat useat myyjäorganisaatiot, eikä heiltä kaikilta ole mahdollista saada tilastotietoa eKuitin välittämisestä.

eKuitin sääntökirjaa tulee päivittää yhdessä sidosryhmien kanssa, kun uusia teknisiä toteutuksia on markkinoilla, jotta sääntökirja vastaa eKuitin välittämistapoja.

Kaikki Yrityksen digitalous -hankkeen sivuilla olevat eKuitti-aineistot siirretään Valtiokonttorin ylläpitämälle eKuitti.info-sivulle.

8

Liitteet

Liite 1 Hankinnasta maksuun lainsäädännön esiselvitys

Liite 2 YD eKuitin viestintäkampanjan loppuraportti

Liite 3 PRH loppuraportti

Liite 4 eKuittien ja korttilaskun yhdistäminen ostolaskujen käsittelyyn

Liite 5 eKuitin tietosisällön hyödyntäminen TKn tilastotuotannossa

Liite 6 eKuitti Findy PoC 2020 loppuraportti

Liite 7 eKuitti ja eOsoite loppuraportti

Liite 8 eKuitti kokeilu lompakko ja luottamusverkostoratkaisussa loppuraportti

Liite 9 eKuittikokeilu QR-koodi ja lompakko

**Yrityksen
digitalous**

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU